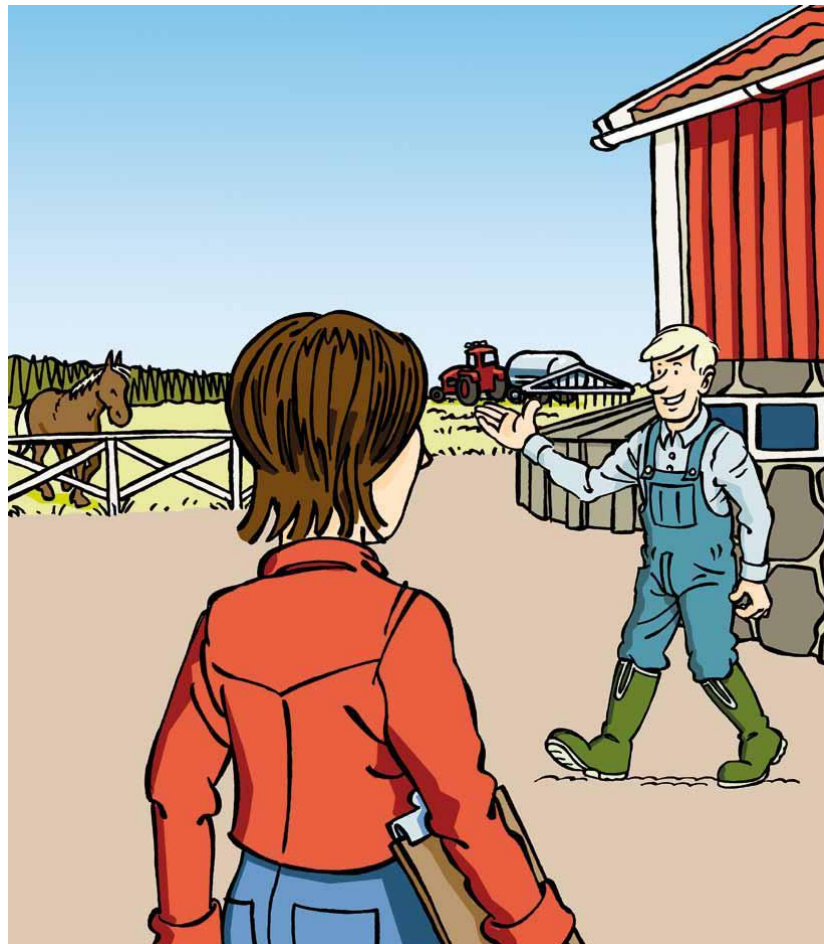

Information inför tillsynsbesöket på ditt lantbruk

I den här broschyren försöker vi sammanfatta viktiga bestämmelser i miljöbalken som berör lantbruksverksamheter. Allt som vi tar upp i broschyren är lagkrav och gäller för alla typer av lantbruk, från stora slaktsvinsbesättningar till små hästgårdar.

Sedan 2009 har länsstyrelsen ansvaret för tillsyn enligt djurskyddslagen. Kommunen ansvarar numera bara för tillsyn över de delar av din verksamhet som rör miljöskyddsfrågor.

Om du söker EU-stöd kan länsstyrelsen även göra en så kallad tvärvillkorskontroll på din verksamhet. Vid en tvärvillkorskontroll tittar också länsstyrelsen bland annat på att du följer gällande miljölagstiftning. Skillnaden är att om du får avvikelser i en sådan kontroll kan det direkt påverka på din utbetalning av EU-stöd.

Har du frågor om kommunens tillsyn eller gällande lagstiftning kan du kontakta miljöenheten.

Kontaktuppgifter

Vara kommun
Tel växel: 0512-310 00
Mail: miljo.bygg@vara.se

Skara kommun
Tel växel: 0511-320 00
Mail: miljo.bygg@skara.se

Lidköping, Grästorp och Götene kommun
Tel växel: 0510- 77 00 00
Mail: miljohalsa@lidköping.se

Essunga Kommun
Tel: 0512-570 91
Mail: Malin.sarnhult@essunga.se

Innehållsförteckning

1. Hur går ett tillsynsbesök till?
 - Bokningsbrev
 - Förberedelser
 - Besöket
 - Avgift
2. Information om lagkrav
 - Växtnäring
 - Lagring av stallgödsel
 - Bekämpningsmedel
 - Avfall
 - Cisterner
 - Egenkontroll
3. Rådgivning

Hur går ett tillsynsbesök till?

Bokningsbrev

Inför besöket får du ett informationsbrev med ett förslag på tid för tillsyn. Passar inte tiden går det alltid bra att höra av sig för att byta tid. Det ger dig möjlighet att avsätta tid för besöket och du får möjlighet att förbereda dig i god tid, till exempel genom att ta fram relevanta dokument.

Syftet med våra besök är att informera, följa upp att du följer lagen och hjälpa till att förebygga olyckor som kan orsaka skador på människors hälsa eller miljön. Enligt vår tillsynsplan ska mindre lantbruk besökas vart femte år.

Förberedelser

Förbered dig inför besöket genom att ta fram uppgifter om:

- hur många hektar åkermark du brukar inklusive arrenderad mark antal
- växtodlingsplan
- markkartering
- sprutjournalen
- godkännande av sprutan/sprutorna för växtskyddsmedel
- eventuellt miljöhusesynen eller dokumentation av egenkontrollarbetet
- anmälan för egen transport av farligt avfall
- journal över farligt avfall
- djur i olika ålderskategorier som finns på gården
- hur stora dina lagringsutrymmen är för gödsel
- uträkning av lagringsvolymen för gödsel
- anteckningar om du lämnat bort gödsel eller tagit emot från någon annan
- transportdokument om farligt avfall hämtats under året
- Kontrollrapport för dieselcisternen

Besöket

Själva tillsynsbesöket tar ca 1-1,5 timme. Under besöket visar du oss din verksamhet och de dokument som vi vill granska. Vi ställer frågor om en rad olika områden som rör miljön exempelvis gödsel, bekämpningsmedel, kemikalier och oljor, köldmedier i mjölktanken, dieselcisterner, avfall och egenkontrollarbetet. I slutet av besöket gör vi en sammanfattning av hur tillsynen har gått.

Efter inspektionen skickas vanligtvis en inspektionsrapport eller inspektionskort ut.

Avgift

Vi tar ut en avgift för tillsynen som utförs på gården. Alla verksamheter som kommunen har tillsyn över får betala för sin egen tillsyn. Taxan varierar beroende på verksamhetens omfattning. Vanligtvis varierar avgiften mellan 3-4 timmar beroende på storleken på din verksamhet. Om vi upptäcker brister och behöver skriva en utförligare rapport, göra återbesök eller liknande ökas avgiften med motsvarande antal timmar som det tar.

I den tid som vi debiterar dig ingår inte bara den tid då vi är på gården utan även resor, förberedelser, framtagande av informationsmaterial, administration, telefonsamtal och liknande.

Information om lagkrav

Växtnäring

Spridning

Kvävebehovet på varje skifte ska beräknas varje år och beräkningen ska sparas. Beräkningen ska ligga till grund för hur du faktiskt gödslar. Du ska även spara och kunna visa hur du har gjort dina beräkningar, till exempel i din växtodlingsplan. I beräkningen ska du ta hänsyn till:

- Kväveinnehållet i gödseln (kg kväve/ton)
- Grödans behov av kvävegödsling
- Stallgödsels långtidseffekt (kg kväve/ha)
- Förfruktseffekt (kg kväve/ha)

Sprid din gödsel vid rätt tidpunkt och på rätt plats

Du får inte sprida stallgödsel eller mineralgödsel mellan 1 november – 28 februari.

Oavsett datum får du inte sprida:

- på mark som är översvämmad, vattenmättad, snötäckt eller frusen
- på mark som gränsar till sjö eller vattendrag och som lutar mer än 10%
- närmare än två meter från kant som gränsar till sjö eller vattendrag

Mellan 1 augusti – 31 oktober får du bara sprida stallgödsel i växande gröda eller inför höstsådd. Du får inte sprida i fånggröda.

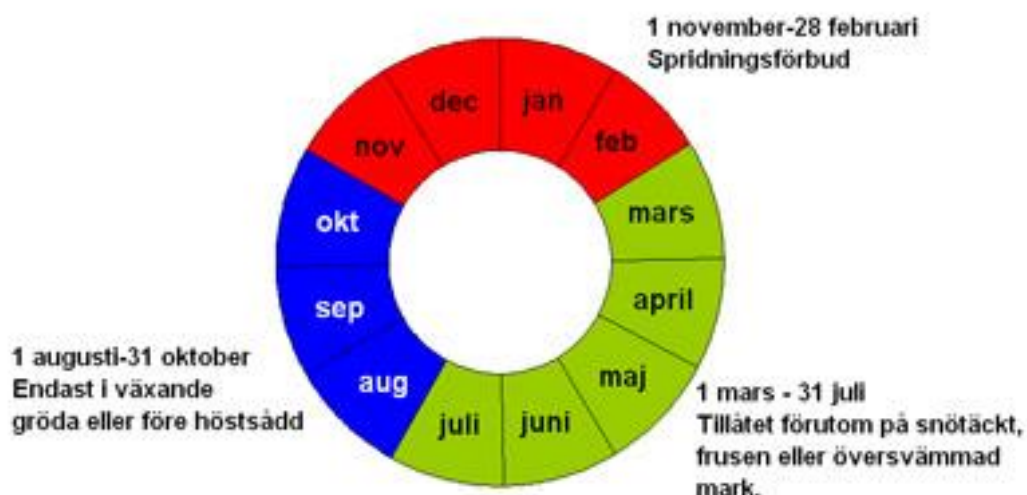
Undantag: Under oktober månad får du sprida fastgödsel på obevuxen mark, så länge du brukar ner den inom 12 timmar och det inte är fjäderfågödsel

Du får inte sprida mer stallgödsel än vad som motsvarar 22 kg fosfor per hektar och år (gäller inte verksamheter med mindre än 10 djurenheter)

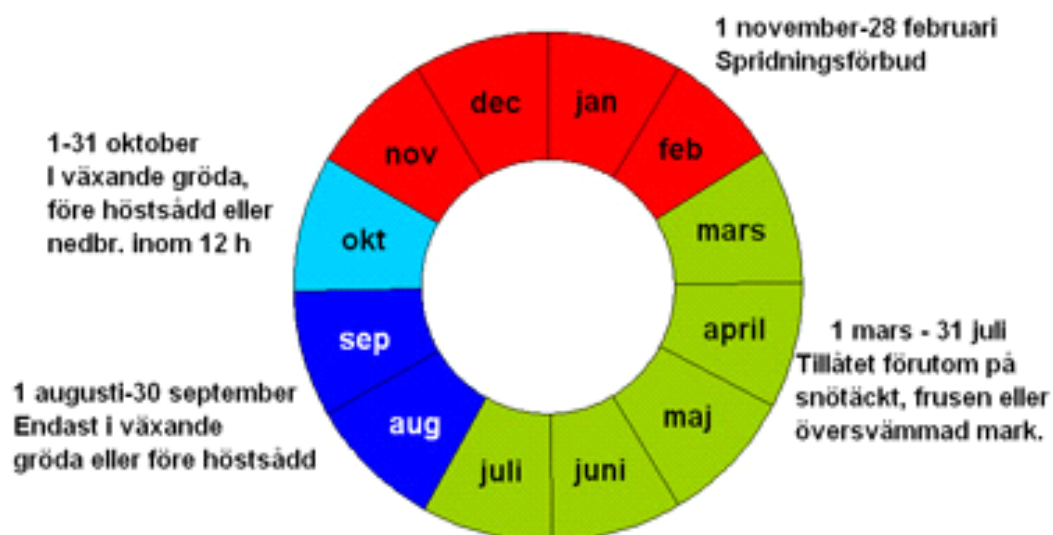
Du får inte heller sprida mer stallgödsel än vad som motsvarar 170 kg totalkväve per ha och år.

Inför höstsådd av oljeväxter får du sprida högst 60 kg lättillgängligt kväve per hektar. För övriga grödor gäller högst 40 kg per hektar och år.

Spridningsregler för flyt- och fjäderfä gödsel samt urin i känsligt område

Spridningsregler för fastgödsel (ej fjäderfä) i känsligt område

Lagring av stallgödsel

Du ska lagra gödsel så att inte lakvatten, gödselvatten, urin eller liknande kan läcka ut till omgivningen.

Om du har mer än 2 djurenheter måste du kunna lagra så mycket gödsel som produceras under minst 6 månader. Har du fler än 10 djurenheter krävs mellan 6 och 10 månaders lagringskapacitet, beroende på djurslag. Du får inte lagra gödsel direkt på marken.

Du ska föra anteckningar över all stallgödsel eller organiska gödselmedel som du för bort/säljer eller tar emot/köper.

Du ska skriva upp gödselslag, mängd, datum för leverans, mottagare eller leverantör, samt mängd fosfor som gödseln motsvarar alternativt antal djur och vilket djurslag gödseln kommer ifrån.

Bekämpningsmedel

Den som sprutar ska ha behörighet att göra detta.

Du ska föra journal och spara uppgifterna på gården i minst 3 år.

Varje gång du sprutar ska du anteckna följande i din sprutjournal:

- Medel (fullständigt namn eller kod), om det är bifarligt, dos, tidpunkt och plats
- Syftet med spridningen
- Temperatur, vindriktning och vindstyrka
- Vilka skyddsavstånd som använts, både markanpassade och väderleksanpassade skyddsavstånd samt eventuell karantän

Sprutan ska vara testad och godkänd

Alla sprutor som används yrkesmässigt ska funktionstestas minst vart tredje år för att kunna godkännas av Jordbruksverket. Du kan dock använda en nytillverkad spruta i högst tre år utan godkännande.

Funktionstestet är till för att säkerställa att spridningsutrustningen är i bra skick, lämplig för ändamålet, väl kalibrerad, det vill säga att sprutan är rätt inställd och till exempel sprider rätt mängd av preparatet.

Funktionstestet är en förutsättning för att kunna minska doserna och behålla effekten av bekämpningen, vilket också är bra både för miljön och för din arbetsmiljö.

Du ska förvara dina bekämpningsmedel på ett säkert sätt.

Du får inte ha bekämpningsmedel i samma utrymme som du förvarar livsmedel eller foder.

Det utrymme där du förvarar bekämpningsmedel ska vara tätt, så att kemikalierna stannar kvar i utrymmet även om förpackningarna går sönder. En gammal, tät frysbox som går att låsa är till exempel en utmärkt förvaringsplats.

Bekämpningsmedel ska förvaras så att barn eller andra inte kan komma åt dem av misstag. Enklast är att ha ett utrymme som alltid är låst. För medel klass 1L är det ett uttalat lagkrav att de ska förvaras i ett låst utrymme. Det säkraste är att ha ett särskilt skåp eller förråd som går att låsa.

Sätt gärna en skylt till det utrymme där du förvarar dina bekämpningsmedel. Det underlättar för räddningstjänsten om det skulle börja brinna.

Du ska fylla på och göra rent din spruta utan att riskera att skada miljön eller förorena yt- eller grundvatten.

Enklast är att göra rent spruta (och traktor) på en biologiskt aktiv mark, det vill säga i fält eller på en biobädd. Det går även bra att använda en platta med avloppet kopplat till en slutna behållare eller gödselbrunn.

Tänk även på var du gör av sköljvattnet efter att du gjort rent tanken inuti. Det bästa är att sprida det i fält över den behandlade ytan.

När du fyller på vatten får det inte finnas risk för att den färdigblandade vätskan ska rinna baklänges och förorena yt- eller grundvatten.

Du får inte spruta naturbetesmarker.

Integrerat växtskydd

Alla som använder växtskyddsmedel yrkesmässigt ska tillämpa integrerat växtskydd (IPM). Det gäller i hela EU och syftet är att få en hållbar användning av växtskyddsmedel.

Integrerat växtskydd innebär att välja de lämpligaste av alla tillgängliga metoder för att minska risken för växtskyddsproblem och hålla användningen av växtskyddsmedel på nivåer som är ekonomiskt och ekologiskt försvarbara.

Hyr du in någon annan som besprutar dina marker?

Anlitar du någon annan för att bekämpa dina marker, är det den som sprutar som är ansvarig för sprutjournal, rengöring och liknande. Som markägare är det din uppgift att berätta var det finns vattentäkter med mera, för att den som sprutar ska kunna ta hänsyn till dem vid sprutningen. Det underlättar för dig som markägare att ha en kopia på sprutjournalen eftersom du enligt tvärvillkoren är ansvarig för att allt går rätt till på din gård.

Om det är någon annan som sprutar, men du förvarar bekämpningsmedlen på gården, även om det bara är under säsong, gäller kraven på förvaring för dig också.

Avfall

Kadaver efter djur som har dött ska lämnas till en godkänd destruktionsanläggning.

På grund av bland annat smittorisk, ska du se till att djuret inte ligger på ett sådant sätt att djur eller människor enkelt kan komma åt kroppen i väntan på att det ska hämtas. Hästar kan grävas ner efter anvisning från kommunen. Mindre sällskapsdjur, som t.ex. katter och hundar får du begrava utan anvisning.

Du får inte elda ensilageplast eller annat avfall.

Du ska förvara vanligt avfall (t.ex. ensilageplast) skilt från farligt avfall (t.ex. spillolja, lysrör, batterier).

Om du anlitar någon för att komma och hämta avfall från verksamheten på gården ska den personen/firman ha tillstånd att hantera avfall.

Det är ditt ansvar att kontrollera att personen/firman har tillstånd.

Ska du själv köra mindre mängder farligt avfall till kretsloppsstationen ska du först anmäla den transporten till länsstyrelsen. Blankett finns på länsstyrelsens hemsida och anmälan gäller i 5 år.

Varje år ska du skriva hur mycket, vilken typ av farligt avfall och var du lämnar det farliga avfall som uppstår i din verksamhet.

Anteckningarna ska sparas i 3 år.

Om du anlitar någon annan för att hämta ditt farliga avfall ska du eller transportören göra ett transportdokument som innehåller uppgifter om mängden farligt avfall, typ av avfall, vem som är lämnare och vem som är mottagare.

Glöm inte att skriva under transportdokumentet!

Rapportera ditt farliga avfall till Naturvårdsverket

Från och med 1 november 2020 ska alla verksamheter som hanterar farligt avfall rapportera in antecknade uppgifter om avfallet till ett nationellt avfallsregister hos Naturvårdsverket.

Cisterner

En ackrediterad firma ska göra återkommande besiktningar av din cistern.

Intervallet varierar mellan 3 – 12 år, framför allt beroende på skicket och hur bra rostskydd cisternen har. Kravet gäller alla cisterner/tankar som rymmer mer än en kubikmeter olja eller diesel. Besiktning ska göras även om cisternen står inomhus eftersom den kan vara rostig invändigt. Att sanera mark eller vattentäkter kan bli mycket dyrt och det behövs bara någon droppe olja för att göra stora mängder vatten så förorenat att det inte går att använda.

Du ska ställa cisternen så att det inte finns risk för människors hälsa eller miljön.

Förutom besiktningen är det viktigt var du ställer cisternen och det är något vi tittar särskilt noga på. Ställ din cistern så att oljan inte riskerar att snabbt hamna i yt- eller grundvatten om den skulle gå sönder. Ställ inte cisternen nära dricksvattenbrunnar, dagvattenbrunnar, bäckar, åar och diken. Står din cistern inomhus får det inte finnas något avlopp i det utrymme där cisternen står.

Du ska ställa din cistern så att den inte skadas.

- Ställ cisternen på ett underlag som är stadigt och jämnt bärande.
- För att undvika rostskador är det viktigt att det inte finns växtlighet, brädor eller liknande som kan bli liggande mot tanken och hålla kvar fukt.
- Cisternen ska stå på ett sådant sätt att den inte skadas genom sättningar i underlaget, påkörning, uppvärmning, nedfallande föremål eller liknande.

Besiktningen av din cistern ska vara godkänd

Du får inte använda en cistern för förvaring av diesel eller olja om den inte klarat besiktningen.

Egenkontroll

Verksamheter som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön ska ha egenkontroll enligt miljöbalken. Egenkontrollens omfattning och detaljeringsgrad ska anpassas till din verksamhet.

Egenkontroll handlar om att du ska arbeta förebyggande så att det inte uppstår några olägenheter för människors hälsa eller miljö. Det handlar om att du i din planering ska ta hänsyn till möjliga risker och problem och motverka dem.

Miljöhusesynen är en bra checklista för dig att gå igenom varje år för att hålla sig uppdaterad på olika regler och råd som gäller för jordbruksföretag. Den hittar du här: www.miljohusesyn.nu

Rådgivning

Greppa Näringen erbjuder kostnadsfri rådgivning som både lantbrukare och miljön tjänar på. Målen är minskade utsläpp av klimatgaser, minskad övergödning och säker användning av växtskyddsmedel. Mer information hittar du på www.greppa.nu.

